

2. Суворин Э. В. Коррупция в постсоциалистических странах: сущность, особенности, стратегии противодействия (политологический анализ): дис. ... канд. полит. наук : 23.00.02 / Э. В. Суворин. – Москва, 2008. – 255 с.
3. Национальная программа Словакии по борьбе с коррупцией – 2000 // Интернет-сайт Центра антикоррупционных исследований и инициатив «Трансперенси Интернешнл – Р». URL: www.transparency.org.ru/INTER/DOC/SVK/Slovakia_Action_Plans_Ru.doc.
4. У Польщі зменшується корупція. URL: <http://www.polradio.pl/5/198/Artykul/112743>.
5. Obywatelska karta antykorupcyjna. URL: <http://antykorupcja.gov.pl/portal/ak/16/90>.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

Я. О. Антоненко, *магістрантка, кафедра правознавства ПУЕТ*

Подальша демократизація суспільства, децентралізація владних повноважень на засадах субсидіарності є на сьогодні пріоритетами серед реформ в Україні. Нові тенденції у державному будівництві нашої країни, становлення інститутів громадянського суспільства, оптимізація системи публічного управління обумовлюють нові умови реалізації децентралізації за умови збереження ідей правової держави. Модернізація публічної влади повинна відбуватися у напрямі створення клієнтоорієнтованої системи публічного управління, яка буде невід'ємним елементом механізму соціально-політичного захисту населення, фактором підвищення його соціальної і політичної активності. Проте, на даний час ми стикаємося з низкою проблем в організаційно-правовому забезпеченні діяльності місцевих органів влади.

Діяльність місцевих органів влади досліджували такі автори як С. Вировий, Т. Ганцюк, Ю. Мальчин, В. Соколов, Л. Бондарчук, Б. Адресюк та інші. З огляду на те, що зараз в Україні відбувається активне реформування децентралізації та місцевого самоврядування, тема дослідження залишається актуальною.

Метою дослідження є розроблення пропозицій щодо нівелювання наявних основних проблемних аспектів діяльності місцевих державних адміністрацій.

Публічна влада (влада народу) на місцях представлена державною владою та недержавною місцевою владою (владою територіальної громади) і характеризується такими ознаками: її джерелом є народ; виражає загальні, публічні інтереси, а не приватні, особисті інтереси; носить всеохоплюючий характер – функціонує в усіх сферах суспільних відносин; забезпечується наявним апаратом примусу [6, с. 245]. Ці ознаки притаманні в цілому публічній владі, але по-різному проявляються щодо її складових.

Не дивлячись на наявність загальних ознак, кожна з них має достатній об'єм специфічних ознак, що дає підстави зробити висновок, що недержавна місцева влада (місцеве самоврядування) повністю відокремлена від державної влади і не є її частиною, а натомість окремою, самостійною складовою публічної влади. Однак обидві складові публічної влади здійснюють функцію управління.

Взаємний зв'язок місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування є очевидним, адже в сукупності вони є органами публічної влади, які виконують спільну функцію – управління на місцях. Для її оптимального здійснення потрібна взаємна підтримка цих «зведених» у систему органів, узгодження та єдина спрямованість їх дій. Тільки за цих умов можливе ефективне, децентралізоване управління територіями.

Місцева державна адміністрація є місцевим органом виконавчої влади і входить до системи органів виконавчої влади. Місцеві державні адміністрації є юридичними особами. Вони мають печатки із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, рахунки в установах банків України. Місцеві державні адміністрації очолюють голови відповідних місцевих державних адміністрацій, які призначаються на посаду Президентом України за поданням Прем'єр-міністра України на строк повноважень Президента України [6, с. 246].

Місцева державна адміністрація в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою.

Для правового, організаційного, матеріально-технічного та іншого забезпечення діяльності місцевої державної адміністрації, підготовки аналітичних, інформаційних та інших матеріалів, систематичної перевірки виконання актів законодавства та

розпоряджень місцевої державної адміністрації, подання методичної та іншої практичної допомоги місцевим державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування головою місцевої державної адміністрації утворюється апарат місцевої державної адміністрації в межах виділених бюджетних коштів.

Апарат місцевих державних адміністрацій очолює керівник, який призначається на посаду головою місцевої державної адміністрації. Керівник апарату місцевої державної адміністрації організовує його роботу, забезпечує підготовку матеріалів на розгляд голови місцевої державної адміністрації, організовує доведення розпоряджень голови місцевої державної адміністрації до виконавців, відповідає за стан діловодства, обліку і звітності, виконує інші обов'язки, покладені на нього головою місцевої державної адміністрації. З цих питань керівник апарату місцевої державної адміністрації видає накази [6, с. 248].

На сьогодні в діяльності місцевих державних адміністрацій виявлено наступні проблемні питання:

1. Третина голів місцевих державних адміністрацій досі не призначена. В період боротьби з поширенням епідемії коронавірусу зволікання із призначенням голів райдержадміністрацій несе великі ризики та загрози не лише життю мільйонів українців в регіонах, але й стабільності функціонування всієї країни [1].

2. Недостатнє інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності місцевих державних адміністрацій. У структурі як обласних, так і районних державних адміністрацій відсутні підрозділи, суто спеціалізовані на виконання функцій інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності МДА (як правило, ці завдання є додатковими до низки інших – від організаційних і комунікаційних до юридично-правових [3, с. 68]).

3. Розподілу повноважень та взаємодії з органами місцевого самоврядування. Нечітке розмежування повноважень, відсутність дієвого механізму взаємодії, а також відсутність чіткого розподілу повноважень і відповідальності між органами місцевого самоврядування різного рівня зумовлюють неефективність взаємодії між представницькою та виконавчою гілками влади [2, с. 70].

Як специфічна форма публічної влади місцеве самоврядування характеризується, по-перше, наявністю особливого суб'єкта – територіальної громади, котра здійснює свою владу

як безпосередньо, так і через органи та посадових осіб місцевого самоврядування. По-друге, за ним визнається особливе місце в політичній системі України: місцеве самоврядування, його органи не входять до механізму державної влади, хоча це й не означає його повної автономності від неї. Взаємозв'язок місцевого самоврядування з державою досить тісний і проявляється в тому, що місцеве самоврядування і державна влада мають єдине джерело – народ, а також у тому, що органам місцевого самоврядування можуть надаватися законом окремі повноваження виконавчої влади. Поряд з цим місцеве самоврядування як елемент політичної системи свідчить про те, що у країні поряд з інтересами особи і держави визнаються і гарантуються ще й місцеві (муніципальні) інтереси, пов'язані з вирішенням питань безпосереднього забезпечення життєдіяльності населення. При цьому муніципальні інтереси розглядаються не як підпорядковані державним, а як рівноправні. По-третє, місцеве самоврядування має особливий об'єкт діяльності – питання місцевого значення, перелік яких у вигляді предметів відання органів і посадових осіб місцевого самоврядування визначено Законом «Про місцеве самоврядування в Україні» [5, с. 341].

Органи місцевого самоврядування в цілому є неоднаковими за своїм статусом (представницькі та виконавчі), але діють не хаотично, а системно, тобто в порядку, зумовленому засобами їх утворення, взаємовідносинами, що забезпечують у комплексі досягнення загальних цілей.

Сучасний стан місцевого самоврядування характеризується:

1. Відсутністю дієвої системи гарантій виконання функцій та повноважень органів місцевого самоврядування та належного матеріального, фінансового, кадрового та іншого ресурсного забезпечення.

2. Недостатнім виконанням державою своїх зобов'язань щодо створення умов для розвитку місцевого самоврядування і громадянського суспільства;

3. Значною кризою житлово-комунального господарства, системи енерго-, паливо – та водозабезпеченні соціальної інфраструктури;

4. Поглибленням кризи соціально-економічного стану територіальних громад та регіонів;

5. Неспроможністю вирішення нагальних питань реформування системи адміністративно-територіального устрою України.

Вирішення проблем розвитку місцевого самоврядування бачиться на шляху здійснення адміністративної реформи на місцевому та регіональному рівнях [5, с. 352]:

- розмежування функцій і повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування і, що не менш важливо, між органами місцевого самоврядування різних рівнів;

- розв'язання проблем довгострокового стратегічного планування розвитку територій;

- налагодження співробітництва місцевих органів влади, не урядових організацій, бізнесових структур;

- чітке визначення статусу органів місцевого самоврядування регіонального рівня, місцевих державних адміністрацій.

На шляху зміцнення фінансово-економічних основ місцевого самоврядування:

- вдосконалення положень Бюджетного Кодексу України в сфері міжбюджетних відносин на рівні району, міст районного значення, селищ та сіл.

- визначення і встановлення мінімальних державних соціальних стандартів надання громадських послуг населенню та фінансових нормативів їх забезпечення.

- здійснення паспортизації комунальних бюджетних установ та об'єктів, визначення фактичних витрат на їх утримання для кожної адміністративно-територіальної одиниці, розроблення на цій базі мінімальних рівнів місцевих бюджетів;

- розроблення правового статусу комунальної власності, об'єктів спільної власності територіальних громад;

- проведення реформи житлово-комунального господарства.

Всі ці проблеми потребують пильної уваги, опрацювання і невідкладного вирішення.

Таким чином, на місцевому рівні в системі публічної влади функціонально доцільно виділити дві самостійні підсистеми управління: держане управління на місцях, що здійснюється місцевими органами виконавчої влади, і самоврядне управління (самоврядування), що здійснюється територіальними громадами безпосередньо і за допомогою створених ними представницьких і виконавчих органів. У цьому зв'язку саме управлінський вплив цих двох підсистем управління на місцевому рівні визначає природу і зміст місцевого управління. На сучасному етапі в діяльності обох підсистем існує ряд проблемних питань, які потребують нагального вирішення.

Список використаних джерел

1. Бно-Айріян М. Порядок vs хаос: почему правильный менеджмент критично важен. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/authors/577a129dc4a0c>.
2. Булгак Ю. Проблеми розмежування повноважень між органами влади та органами місцевого самоврядування в Україні. Підприємство, господарство і право. 2018. № 11. С. 70–75.
3. Ганцюк Т. Сучасний стан та проблеми функціонування механізмів інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих державних адміністрацій в Україні. Аспекти публічного управління. 2019. Том 7. № 11. С. 68–78.
4. Мальчин Ю. Проблеми розвитку місцевого самоврядування в Україні. Вчені записки Таврійськ. нац. ун-т у ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. 2017. Т. 28 (67), № 1. С. 25–31.
5. Погорілко В. Ф., Фрицький О. Ф. Муніципальне право України: підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 592 с.
6. Сторожук І. П. Поняття та система місцевого управління. Університетські наукові записки. 2011. № 4 (40). С. 245–249.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ТА ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ПОВ'ЯЗАНИМ З КОРУПЦІЄЮ

В. І. Кудря, магістрант, кафедра правознавства ПУЕТ

Питання про сутність та види корупційних правопорушень вирішується у законодавстві України та інших країн неоднозначно. Це обумовлено різним розумінням сутності корупції, різновидів її проявів. Система законодавчих актів, які утворюють антикорупційне законодавство складають Закон України «Про запобігання корупції» [5], Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» [6], Кримінальний кодекс України (ККУ) [4], Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП) [1].

Втім, наведений перелік не є вичерпним і включає лише основні нормативно-правові акти у сфері запобігання і виявлення корупції. Спеціальні норми щодо запобігання і виявлення корупції визначені актами законодавства, якими врегульовано діяльність окремих державних органів, служб тощо (в частині визначення їх статусу, функцій, процедур тощо). Такі норми є важливими з огляду на те, що вони утворюють превентивні